

## **A DIÓSDI RÁDIÓ-ADÓÁLLOMÁS, MA RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓ MÚZEUM, RÖVID TÖRTÉNETE.**

Cím: 2049, Diósd, Géza fejedelem u. vége. Tel.: +36 20 971 7827.

A jelen leírást szerkesztette: Hima Ernő, ny. távközléstechnikus, tárlatvezető.

Budapest, 2018.05.31.

Az első budapesti telefonközpont létesítésétől (1881. május 1.) a vezetékes és vezeték nélküli (rádió) hírközlés hálózata és eszközei a Posta kezelésben voltak. Ennek köszönhető, hogy az országban működő Postamúzeumok között a Diósd Rádió és Televízió Múzeum is Postamúzeumként, a Postakürt alapítvány kezelésében működik.



### **A volt rövidhullámú rádió adóállomás (Rádió és TV. múzeum) épülete és bejárata.**

A Diósd Rádió Adóállomás létesítését a Magyar Posta 1942-ben vette tervbe és megrendelte az akkor szükséges 2db 50kW-os rádióadót a német Telefunken cégnél. A háború végéig csak az acélsanyag egy része lett a helyszínre szállítva és az épületből is csak a falak és tetőszerkezet készült el.

A háborúban megsérült épület helyreállítási és befejezési munkái 1947. tavaszán kezdődtek. 1947. április 3-án megrendelték a Ganz MÁVAG-nál az antennatornyok felállítását. Még abban az évben, júliusban az épület elkészült, augusztusban az állomás első vezetője, egy gépkocsivezető és egy telepőr költözött az állomásra. A Fővárosi Elektromos Műveknél megrendelték a rádióállomás áramellátását biztosító 10.000 voltos villamos kábel és transzformátorállomás elkészítését.

Időközben 1947. júniusában megkezdődött a 2 db Dél-Amerika felé irányított antennatorny acélszerkezetének felállítása is. A munkálatok több akadály miatt elhúzódtak. A Rádió-adóállomásra 1949. június 1-én kezdődött meg a műsorsugárzás 2db 0,4kW-os (400W-os) rádióadóval, amelyek teljesítményét 1949. október 31-én két db. végfokozattal 2kW-ra emelték.

1959-ben a Diósd Rádióadó állomás 2db. 100kW-os, Standard gyártmányú rövidhullámú műsorszóró rádióadót kapott. Az elsőt április 1.-én, a másodikat június 1.-én helyezték üzembe. A rádióadás céljaira létesült az Észak-Amerikai irányítású 5db 70m magas és 2 db 50m magas öntartó acéltorony, valamint az 1950-ben épített 2db 64m magas körsugárzó antenna fából készült tornya.

A 2 db. 100kW-os rádióadó üzembe helyezése után alig fél évvel a Magyar Rádió Hivatala már közölte a Rádióműszaki Üzemi Vállalattal, hogy külföldi megfigyelők jelentése szerint a Diósd Rádióadások Amerikában jól vehetők.

A már felsorolt berendezések kiegészítésére 1965.-ben 2db 70m magas antennatartó torony épült Diósdon az Észak- és Dél-Amerikai antennisík folytatásaként.

Tekintettel a gyorsan változó sugárzási igényekre, szükségessé vált olyan antennarendszer alkalmazása a Diósdai Rádióállomáson, mely bármilyen irányba tud sugározni és a sugárzási szöge is változtatható. 1972-ben létesült egy Svéd gyártmányú forgatható és dönthető rövidhullámú log. per. (logaritmikusan periodikus) antennarendszer, mely 6-30 MHz frekvenciatartományban üzemelt és a billentési szöge  $+28^{\circ}$  - $39^{\circ}$  között távvezérléssel volt beállítható. Ez a beállítás lehetővé tette, hogy a sugárzási szöget kb.  $5-41^{\circ}$  között lehessen változtatni. Az antennarendszer 250 kW vivőhullám teljesítmény sugárzására volt alkalmas és  $\sim 11-14$  dB (dB, Decibel) nyereséggel rendelkezett.

A 100 kW-os rövidhullámú rádióadó-berendezéseknél a teljesítményfokozatok csövei vízhűtéses rendszerűek voltak. Az adóberendezések 5-15 MHz frekvenciatartományban, a 6, 7, 9, 12 és 15 MHz rövidhullámú sávokban üzemeltek tekercscserés megoldással.

Az 1983-ig működő rádióadó nagy belmagasságú adótermében 1992. november 10-én nyílt meg az első kiállítás.

A múzeum kibővült kül- és beltéri kiállítása „A magyar műsorszórás 70 éve” címmel 1995 december 1-jén nyílt meg a rádió feltalálásának centenáriumi és a Magyar Rádió műsorszórásnak 70. évfordulója tiszteletére.

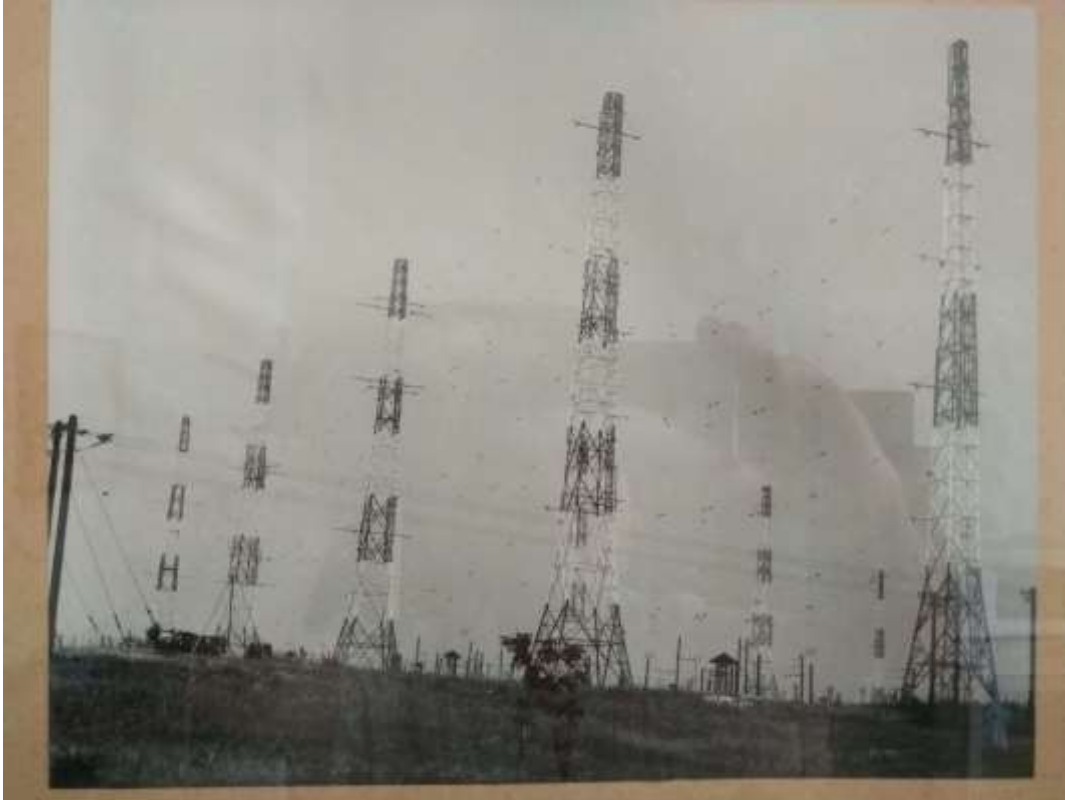
A múzeum a Magyar műsorellátás és rádió műsorszórás kezdeteitől (Telefonhírmondó, Szikratávíró, az első 250W-os Huth műsorszóró rádióadó), napjainkig (URH és mikrohullámú rádió és TV adók, optikai-kábeles hírközlés, műholdas űrtávközlés) átfogó képet ad.

A múzeumban többek között látható:

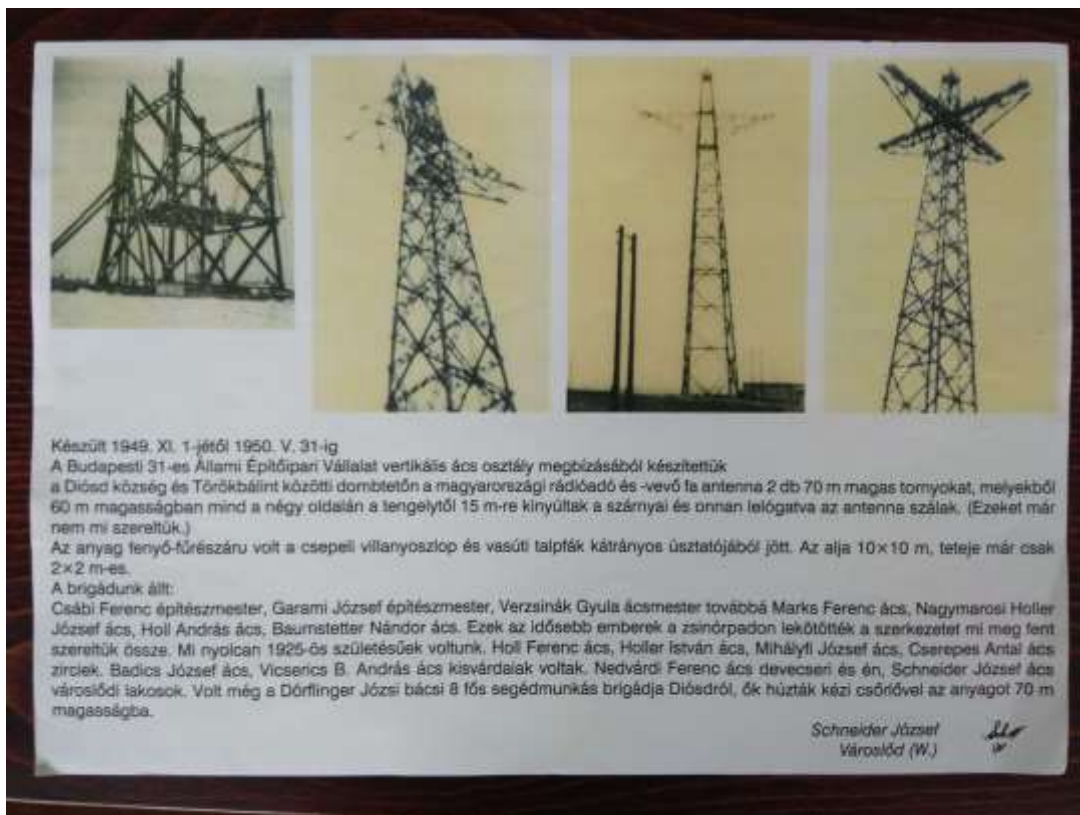
- A kültéri kiállítóhelyen különféle rádió és TV adó- és vevőantennák.
- Az épület mögötti garázsokban rádió és TV közvetítő kocsik.
- A beltéri kiállítóhelyen rádió és TV adóberendezések.
- Működő TV adó, amelynek sugárzott jelével, videó-kamera segítségével, a látogatók láthatják önmagukat.
- Rádió és TV stúdió berendezések.
- TV filmbontó berendezés.
- TV kamerák.
- Stúdió minőségű és közforgalmi lemezjátszók, magnetofonok, képmagnók.
- Rádió és TV vevőkészülékek.
- Amatőr hanglemezvágó (röntgenfilmre).
- Katonai rádióadó- és vevőberendezések.
- Rádióamatőr készülékek.
- Rádió-géptávíró berendezések.
- Fonográf.
- Működő „felhúzó” gramofon.
- A Nobel díjas fizikus, Prof. Dr. Békésy György postamérnök hagyatéka.



- És még számos érdekesség.



**Diósi Rádió-adóállomás Antennarendszere**



**Diósd, Rádió-adóállomás 2db 70m magas antennatorony építése az építésben résztvevő Schneider József képei és visszaemlékezése alapján!**



**Diósd, Rövidhullámú rádióadó-állomás vízszintesen forgatható és függőlegesen is billenthető log. per. (logaritmikus periodikus) antennája.**

A látogatók átlagosan 2-3 órát töltenek a múzeumban.

Nyitva minden szerdán és szombaton 10-16 óra között.

Csoportokat – előzetes időpont egyeztetéssel – ettől eltérő időpontban is tudunk fogadni!

További információk és belépő árak a „**Rádió- és Televíziómúzeum, Diósd** | **Postamúzeum**” honlapon található.

**A múzeum elérhetőségei:**

Cím: 2049 Diósd, Géza fejedelem u. vége.

Telefon: +36 20 971 7827.

E-mail: [himaerno@gmail.com](mailto:himaerno@gmail.com)